

ASOCIACE
PRO
ELEKTRONICKOU
KOMERCI

Odborné vyjádření

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie k softwarovým licencím

„zásada vyčerpání“ platí pro všechny prvně prodané programy

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-128/11, UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp., ze dne 3. července 2012. v tomto rozsudku je mimo jiné výslovně uvedeno, že: „...podle ustálené judikatury z požadavků na jednotné uplatňování unijního práva a požadavků zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii (viz zejména rozsudky ze dne 16. července 2009, Infopaq International, C-5/08, Sb. rozh. s. I-6569, bod 27; ze dne 18. října 2011, Brüstle, C-34/10, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 25, jakož i ze dne 26. dubna 2012, DR a TV2 Danmark, C-510/10, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 33). ... Podstatou první a třetí otázky předkládajícího soudu je, zda a za jakých podmínek nabyvatel takových „použitých“ licencí k počítačovým programům, jako jsou licence prodávané společností UsedSoft, může být v důsledku vyčerpání práva na rozšiřování stanoveného v čl. 4 odst. 2 směrnice 2009/24 považován za „oprávněného nabyvatele“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2009/24, který má v souladu s posledně uvedeným ustanovením právo na rozmnožení dotčeného počítačového programu, aby mohl uvedený program užívat způsobem, ke kterému je určen. ... **Dále je třeba připomenout, že právo nositele autorského práva na rozšiřování se v souladu s čl. 4 odst. 2 směrnice 2009/24 vyčerpá prvním prodejem jakékoli rozmnoženiny, ať již hmotné či nehmotné, jeho počítačového programu v Unii provedeným tímto nositelem práva nebo s jeho svolením. Z toho vyplývá, že podle tohoto ustanovení a neohledně na existenci smluvních ujednání zakazujících následný převod již nemůže nositel dotčeného práva bránit dalšímu prodeji této rozmnoženiny. ... Jelikož nositel autorského práva nemůže bránit dalšímu prodeji rozmnoženiny počítačového programu, ve vztahu k níž je právo uvedeného nositele na rozšiřování vyčerpáno podle čl. 4 odst. 2 směrnice 2009/24, je třeba mít za to, že druhý nabyvatel této rozmnoženiny, jakož i každý následný nabyvatel představuje jejího „oprávněného nabyvatele“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice 2009/24. V případě dalšího prodeje rozmnoženiny počítačového programu jejím prvním nabyvatelem tudíž bude nový nabyvatel moci v souladu s čl. 5 odst. 1 směrnice 2009/24 do svého počítače stáhnout rozmnoženinu, která mu byla prodána prvním nabyvatelem. Na takové stažení musí být nahlíženo jako na nezbytné rozmnožení počítačového programu, které má tomuto novému nabyvateli umožnit užívat tento program způsobem, ke kterému je určen...“**

Výhodný Software s.r.o.

Jaselská 1022

506 01 Jičín

IČ: 016 48 179

DIC: CZ01648179

(+420) 728 245 625

info@vyhodny-software.cz

www.vyhodny-software.cz

ASOCIACE
PRO
ELEKTRONICKOU
KOMERCI

Citované rozhodnutí je též uveřejněno na webových stránkách <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=124564&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=2610026>, tisková zpráva.

Závaznost výkladu práva Evropské unie Soudním dvorem Evropské unie v řízení o předběžné otázce vyplývá z čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, která je pro Českou republiku závazná a jejíž aplikace se opírá o čl. 10a ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**autorský zákon**“), definuje, co se rozumí rozšiřováním originálu nebo rozmnoženiny díla (platí i pro počítačové programy): „Rozšiřováním originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem.“ O rozšiřování se tak jedná v případech, kdy dochází k převodu vlastnického práva, tedy v případech, kdy je prodávána (či např. darována, směřována) kopie díla (počítačového programu) společně s hmotným nosičem. Takové rozšíření rozmnoženiny díla (počítačového programu) je skutečností, ke které dochází přímo ze zákona (je spojeno s převodem vlastnického práva) a je nerozhodné, jak je tato rozmnoženina označena (záložní kopie, shareware, freeware, originál, zákaz další distribuce apod.) či jaké jsou smluvní ujednání s osobou, které je rozmnoženina poskytována.¹ Tento právní režim je shodný pro všechny předměty chráněné autorským právem šířené tímto způsobem, tedy šířené na hmotných nosičích (slovesná díla ve formě knihy, CD s hudbou, operační systém na DVD apod., software v rámci mobilního telefonu).

Na výše uvedené pak přímo navazuje ustanovení § 14 odst. 2 autorského zákona, které stanoví, že: „Prvním prodejem nebo jiným prvním převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla v hmotné podobě, který byl uskutečněn autorem nebo s jeho souhlasem na území členského státu Evropských společenství nebo jiné smluvní strany Dohody o Evropském hospodářském prostoru, **je ve vztahu k takovému originálu nebo rozmnoženině díla právo autora na rozšiřování pro území Evropských společenství a ostatních smluvních stran Dohody o Evropském hospodářském prostoru vyčerpáno**; právo na pronájem díla a právo na půjčování díla zůstává nedotčeno.“²³ Z tohoto ustanovení

¹ Ivo Telec, Pavel Tůma Autorský zákon, 1. vydání. Praha: 2007, str. 189 - „Výkonem práva na rozšiřování je tedy pouze a jedině takové zpřístupňování díla, které se uskutečňuje v hmotné podobě (v zachycení díla do hmotného nosiče). **Právní povaha této rozmnoženiny je autorskoprávně bezvýznamná.**“

² Tato právní úprava navazuje v oblasti počítačových programů na ustanovení čl. 4 odst. 2 Směrnice Rady o právní ochraně počítačových programů (91/250/EHS), jež stanoví: „První prodej rozmnoženiny počítačového programu ve Společenství provedený nositelem práv nebo s jeho svolením je vyčerpáním práva na šíření této rozmnoženiny v rámci Společenství s výjimkou práva na kontrolu dalšího pronájmu počítačového programu nebo jeho rozmnoženin.“

³ Ivo Telec, Pavel Tůma Autorský zákon, 1. vydání. Praha: 2007, str. 193 - „Za účelem vyvážení vzájemného poměru mezi ústavně zaručeným právem na ochranu vlastnictví (čl. 11 LPS) a rovněž ústavně zaručeným právem k výsledkům tvůrčí duševní činnosti (čl. 34

Výhodný Software s.r.o.

Jaselská 1022

506 01 Jičín

IČ: 016 48 179

DIC: CZ01648179

(+420) 728 245 625

info@vyhodny-software.cz

www.vyhodny-software.cz

ASOCIACE
PRO
ELEKTRONICKOU
KOMERCI

tedy vyplývá, že pokud dojde se souhlasem nositele práv (softwarové společnosti) k prvnímu prodeji či darování rozmnoženiny díla na hmotném nosiči, není již nositel práv oprávněn regulovat další distribuci (rozšiřování) takové rozmnoženiny. Je to zcela logické, jelikož prakticky všechna zařízení obsahují software (mobilní telefony, automobily), a bez tohoto ustanovení by nebylo možné s nimi dále nijak obchodovat (nositel práv k software by reguloval další obchod s nimi). Opět je možné zdůraznit, že není rozhodné, jak je rozmnoženina nositelem práv označena (záložní kopie, shareware, freeware, originál, zákaz další distribuce apod.).

Užití počítačového programu je možné pouze na základě smlouvy (licenční či podlicenční) anebo **v případech výslovně stanovených zákonem**. V případě rozmnoženin, u nichž došlo ve výše uvedeném smyslu k vyčerpání práva na rozšiřování, připadá v úvahu pouze užití počítačového programu na základě zákona (autorského zákona).

V případě, že dojde oprávněně k převodu vlastnického práva k nosiči s rozmnoženinou počítačového programu na další osobu, není tato osoba ve smluvním vztahu s nositelem práv (autorem), a vůbec na ni tedy nemohou dopadat podmínky licenční smlouvy (vztah mezi prvním nabyvatelem rozmnoženiny a nositelem práv), včetně věcných omezení, která jsou stanovena v licenčních podmínkách OEM apod. Tato osoba (druhý a další nabyvatel této rozmnoženiny) je oprávněna počítačový program užit přímo na základě zákona, konkrétně na základě ustanovení § 66 odst. 1 autorského zákona (jedná se o tzv. zákonnou licenci).⁴

Ustanovení § 66 odst. 1 autorského zákona stanoví, že „do práva autorského nezasahuje oprávněný uživatel rozmnoženiny počítačového programu, jestliže rozmnožuje, překládá, zpracovává, upravuje či jinak mění počítačový program, je-li to nezbytné k využití oprávněně nabyté rozmnoženiny počítačového programu, činí-li tak při zavedení a provozu počítačového programu...“ Toto ustanovení tedy dává oprávněnému uživateli rozmnoženiny počítačového programu (tedy i osobě, na kterou je řádně převedeno vlastnické právo k rozmnoženině) možnost užití tento počítačový program, včetně možnosti zhotovení trvalé kopie z této rozmnoženiny (instalace) a zhotovování dočasných kopií v operační paměti počítače. Podle ustanovení § 66 odst. 6 autorského zákona „oprávněným uživatelem rozmnoženiny počítačového programu je oprávněný nabyvatel rozmnoženiny počítačového programu, který má **vlastnické či jiné právo k rozmno-**

LPS) upravuje autorský zákon v souladu s mezinárodním autorskoprávním řádem a právem komunitárním institut vyčerpání (angl. exhaustion) výlučného autorského práva k rozšiřování originálu či rozmnoženiny díla. **Zákon v tomto případě upřednostňuje právo vlastnické k originálu či rozmnoženině díla oproti majetkovému zájmu autora na výlučném užití jeho díla**, které na tomto originálu či rozmnoženině díla vázne.“

⁴ Ivo Telec, Pavel Tůma Autorský zákon, 1. vydání. Praha: 2007, str. 628 - „Osobou, která může využít stanovených omezení autorského práva (bezúplatných zákonných licencí), je každý tzv. oprávněný uživatel rozmnoženiny počítačového programu, který smí i přes existenci autorského práva nakládat s počítačovým programem způsoby taxativně stanovenými. Obecně vzato je možné v souladu s komunitárním právem dovozovat tři účelově stanovená omezení autorského práva, a to za účelem: a) **běžného provozu počítačového programu**, b) pořízení záložní rozmnoženiny počítačového programu, c) dosažení interoperability nezávisle vytvořeného počítačového programu.“

Výhodný Software s.r.o.

Jaselská 1022

506 01 Jičín

IČ: 016 48 179

DIC: CZ01648179

(+420) 728 245 625

info@vyhodny-software.cz

www.vyhodny-software.cz

ASOCIACE
PRO
ELEKTRONICKOU
KOMERCI

ženině počítačového programu, a to za účelem jejího využití, nikoli za účelem jejího dalšího převodu ... Takový uživatel může užít oprávněně nabytou rozmnoženinu počítačového programu v rozsahu stanoveném v odstavci 1 (minimální rozsah), pokud není smlouvou dohodnut rozsah širší; minimální rozsah nelze s výjimkou oprávnění uvedeného v odstavci 1 písm. b) dohodou zúžit.⁵

Dokonce ustanovení § 66 odst. 8 autorského zákona stanoví, že „Autor, který pro své dílo použil technické prostředky podle § 43 odst. 3, je povinen zpřístupnit počítačový program oprávněnému uživateli v rozsahu podle odstavce 1 a je povinen označit počítačový program chráněný technickými prostředky uvedením jména a adresy osoby, na kterou se má oprávněný uživatel za tím účelem obrátit“. To znamená, že nositel práv k počítačovému programu (softwarová společnost) je dokonce povinen poskytnout oprávněnému nabyvateli rozmnoženiny počítačového programu (tedy v našem případě vlastníku nosiče) součinnost k tomu, aby mohl software uložený na této rozmnoženině užít.

Otázky související s vyčerpáním práv na rozšiřování byly potvrzeny již dříve v rámci rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci C-41/04 - Levob Verzekeringen BV and OV Bank NV v Staatssecretaris van Financiën (body 43-45 tohoto rozhodnutí). Výše zmiňované nedávné rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci C-128/11, UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp., ze dne 3. července 2012, je pak v předmětné oblasti zcela zásadní (toto rozhodnutí lze označit za průlomové, neboť vyčerpání práv vztahuje nejen na prodej hmotné rozmnoženiny, ale též na prodej rozmnoženiny nehmotné), přičemž toto rozhodnutí, jak již výše citováno, výslovně uvádí, že v případě vyčerpání práv „**nehledě na existenci smluvních ujednání zakazujících následný převod již nemůže nositel dotčeného práva bránit dalšímu prodeji této rozmnoženiny**“.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že osoby, organizace, firmy, které zakoupily nebo se rozhodnou zakoupit rozmnoženiny počítačových programů, jsou oprávněny tento software užít (nainstalovat a provozovat), a to bez ohledu na to, že jim to nositelé autorských práv nepovolili, neboť jim to dovoluje přímo autorský zákon.

Za správnost vyjádření Jakub Končinský,
jednatel společnosti Výhodný Software.

⁵ Ivo Telec, Pavel Tůma Autorský zákon, 1. vydání. Praha: 2007, s. 635 – „Význam zákonné definice oprávněného uživatele rozmnoženiny počítačového programu v současnosti spočívá zejména v tom, že odstraňuje pochybnosti o tom, zda oprávněným uživatelem je pouze oprávněný nabyvatel licence nebo i oprávněný nabyvatel rozmnoženiny počítačového programu...“

Výhodný Software s.r.o.

Jaselská 1022

506 01 Jičín

IČ: 016 48 179

DIČ: CZ01648179

(+420) 728 245 625

info@vyhodny-software.cz

www.vyhodny-software.cz

ASOCIACE
PRO
ELEKTRONICKOU
KOMERCI

Výhodný
Software

Výhodný Software s.r.o.:

První společnost v České republice, která vznikla, jako firma úzce napojená na partnerské společnosti used software EU, jejímž předmětem činnosti je obchodování s nevyužívanými licencemi a je takzvaným "software broker" působícím na uzavřené licenční burze, kde se s jednotlivými licencemi (OEM, PKC, MLK, krabice) a objemovými (volume) licencemi (Open, Select, EA) obchoduje již více než 10 let. Naše společnost z pověření burzy dostala do územní působnosti Českou republiku. Skupina našich partnerských firem disponuje širokým okruhem spolupracovníků, kteří jsou experty v oblasti licencování softwarových produktů společností Microsoft a působí i ve více zemích bývalého východního bloku.

Cílem společnosti je nejen obchodování s nevyužívanými licencemi, resp. dodání chybějícího počtu licencí za výrazně nižší ceny oproti novému softwaru. Významnou úlohou je i realizace objektivního poradenství pro klienty s cílem vytvoření hospodárného licenčního portfolia, protože většina firem (pro chybějící sekundární trh) nemohla dosud ani přemýšlet o prodeji svých nepoužívaných licencí, resp. jejich nákupu od jiných uživatelských společností.

„Internetový obchod Výhodný Software byl v České republice založen, aby nasměroval na cestu úspor i běžného uživatele a ukázal mu, že i v dnešní nesnadné ekonomické době lze s chytrou myšlenkou šetřit jeho peněženku.“

Nakupujte chytře. **Ušetřete.**

člen Apek.cz | člen Komora.cz | Jsme Zelená firma® |

Výhodný Software s.r.o.

Jaselská 1022

506 01 Jičín

IČ: 016 48 179

DIČ: CZ01648179

(+420) 728 245 625

info@vyhodny-software.cz

www.vyhodny-software.cz